

Kadaengane ki Ngudradrekay

Kay Ngudradrekay kaika takalra miaki drumane ka zuku, ku nipaasipane ki swakunkuane taulraw si tulru ka kudrulu. Taabekele ku umaumase, ai swaadraw ku daedae; yakay ku tatucekelane, tatuumaumane, aciacylay, ku taalualupane, laka swadraadrawnga kay taalualupane, maagisi ki Ngubabuculu, ki Bunungu, Piniwmanayan, kikaynga mialri kipuraithi ki sakamaelanane ka zuku si mialri ikaynga ku kadaengane lini.

Amani saswadraw ku kadaengane, la pasuiva ku apangimiane pawtaleke si taalupane si patwalay ku akaneane. Saniange taalupane amanilringa ku paedhale ku tinukakudhanane ki cekele ki palawlawbane ki sawvalay, lamakelrekelrete ku taliliniiane ku taalualupane, lupana latara tusualupu ki talialaalay ka pikadaengananelringa.

Yakay ku latalialaaladhane ku daedae ku drakerale, la tusabaadhane lumathaethareve, lakatinukucingalrane turamuru kikay kadaengane. Kikay asanengane mialri ka makalra ku raceve, ikay drekay angatungatu, ku tamuane thurade ku bulri baali, ikay drakerale ki takilrenelrenegane ku saalibane sadralriane satuacapadhane; kay drekay tapautaitayyane si kutu

tukuray si ragerage; tapauvurasirasiane si drumane ka taleke; ikay talilabelabe tapaubecebecengane.

Swaadraw ai, makalra ku alrisapesape, sisiane, lalrenelrenegane, lakai mak pawpagay, lakamani ku kituadraw kikay becenge, amani ku katalekanelringa ki Ngudradrekay, adravane kaika swaadraw ku daedae, tara kiadredreme ku apawbecengae, ala pauvurasi, pawatay, lapanay si karidrange. Kai mathariri ku kadalranane papia umauma, lakakucingalre salri pupayrange, la sutatiki, lakaika kialangay tupaysu, kikay takakalranga ku tinua tuangatungatu lamalra ku paysu patwalay ki swakunkuane.

Ku matitutubinga, kiatuhulrice ki swasihu, lakabekelane ku nidange, adravane swadraadraw, sakalara ku pacase, kai maka kiaramaw ki kadaengane ki swadtratane kitukucingalre, kai madu maka arakay si malra ku paysu, taliadraw ku apiane madu matisidrama, Akisamulane ta balrithi ku tinukakudhanane ki sihu, apelane kikay kalithane ki kadaengane si kipaysu si paadili ki tacekecekelane.

地廣人貴的魯凱

魯凱族雖然人口數不多，卻擁有非常大的傳統領域，從河流到最高的山峰並緊鄰排灣、布農及卑南族。

這些廣幅的生存環境造化出豐富精緻的生活哲學及文化樣貌，相異於其他族群部落。

土地在擁有分配權的大頭目之下耕種和收割雜糧及採取利用，雖然所謂的領域面積多，但是可耕作之土地缺少平坦地，因此沒有水稻類的作物僅適合種旱地雜糧，如地瓜、芋頭、小米、樹豆等。

沒有產業道路無法經濟產銷改善收入，最令人痛心和無奈的是整塊土地被化為原住民保留地，受到發展與利用的限制，成為原住民貧窮的致命傷。